

приводить до розуміння актуальності професійної екологічної культури. Підсумкове соціологічне опитування показало, що 54% студентів дійсно розуміють важливість екологічної свідомості фахівця, 39% - готові до активної природоохоронної роботи, 46% - з цього приводу не замислювалися. Це може говорити про поступову зміну загальносуспільної думки щодо екологічної культури та необхідності зміни пріоритетів при підготовці спеціалістів інженерного напрямку. Вважаю доцільним вводити в курсове та дипломне проектування відомості про альтернативні екологічні професійні технології, ресурсозбереження. Також викликає настороженість той факт, що чоловіча спрямованість юнаків бути відповідальним за тих, кого приручили – 89%, та особиста відповідальність, щодо збереження довкілля – 85%, іде поряд із звичкою порушувати обіцянки - 46%, та мало пов'язується із рисами відповідальної людини. Це може говорити про більш декларативні ніж реальні настрої та дії молоді у віці 17-19 років, але надає шанс педагогам сформувати більш стійкі переконання та потребу реальної професійної екологічної діяльності.

Таким чином за допомогою МЗ акцентується увага на зовнішній організації самостійної роботи і створенні умов входження в самостійну діяльність. Для особистості виникає примусовий проміжний стан, що доцільно для студентської молоді такого віку. Алгоритм методичних рекомендацій та зміст завдань дозволяє напрацювати навички самостійної роботи, формує мотивацію до системного та поглибленого вивчення дисципліни, здатність до рефлексії.

Бібліографічні посилання:

1. Луценко В.В. Організація самостійної роботи студентів в умовах особистісно орієнтованого навчання // Харків – 2002. – с.253-39.
2. Логвіненко В.Г. Экспериментальное оценивание факторов, формирующих познавательную самостоятельность студентов//Проблеми інженерної педагогічної освіти.// №9,2005р.
3. Жук О.Л. Педагогические основы самостоятельной работы студентов: пособие для преподавателей и студентов / под общ. ред. О.Л. Жук. Мн.: РИВШ, 2005.
4. Сергеев И.С. Основы педагогической деятельности: Учебное пособие. – СПб: Питер, 2004. – 316.
5. Образцов П.И. Методы и методология психолого-педагогического исследования. - СПб: Питер, 2004. – 268.

Л.Н. Ширін

(Національний гірничий університет)

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ГІРНИЦТВА ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ

Аналіз ринку праці, що склався в останні роки у вугільній галузі, дозволив виділити декілька проблем, які виникають при формуванні кадрового резерву та напрямів підготовки фахівців з гірництва.

Події які відбувались у 90-х роках в СНД негативно вплинули на стратегію підготовки інженерних кадрів. У зв'язку з повальним відкриттям

нових напрямів підготовки з бізнес-освіти зменшився набір на раніше престижні спеціальності гірничих інженерів-механіків та електромеханіків. Як наслідок, виникла тенденція катастрофічного старіння кадрового складу інженерно-технічних працівників практично на всіх дільницях і підрозділах шахт, зниження престижу гірничих професій серед молоді і, як наслідок, соціальні проблеми в шахтарських регіонах.

Національний гірничий університет і кафедра транспортних систем і технологій розробили заходи щодо усунення подібних ситуацій. Напрямами, що втілюються кафедрою в життя, є підготовка фахівців з гірництва за спеціалізаціями «Транспортні системи і логістика гірничих підприємств» і «Технології акумулювання та транспортування газу» та створення навчально-науково-виробничих комплексів «Шахтний метан» на базі ОП «Шахта ім. О.Ф. Засядька» та «Терикон» у складі - Держинський гірничий технікум та ВАТ «Держинськвугілля».

Мета створення навчально-науково-виробничих комплексів (ННВК) – формування системи спадкоємності всіх ступенів та рівнів гірничої освіти за рахунок використання у навчальному процесі виробничого досвіду передових шахт вугільної галузі, їх технічної бази і висококваліфікованих фахівців та надання студентам технікумів та університету професійних навичок з гірничої справи.

За прототип майбутньої діяльності ННВК було взято апробовану кафедрою програму ступеневої підготовки фахівців навчально-науково-виробничого центру (ННВЦ) у складі кафедри транспортних систем і технологій, Павлоградського технікуму НГУ та шахти «Павлоградська».

Програма ННВЦ спиралась на органічне поєднання загальних, фундаментальних і спеціальних знань, навичок та умінь і передбачала:

- підготовку молодших спеціалістів у технікумах;
- відбір перспективної молоді для продовження навчання в університеті за базовим напрямом підготовки;
- працевлаштування на шахтах ДХК «Павлоградвугілля»;
- поглиблення базової освіти шляхом стажування та отримання другої спорідненої освіти.

Результати роботи ННВЦ постійно оголошувались і корегувались на науково-технічних нарадах шахти і факультету.

Наприклад, з метою підвищення якості професійної підготовки студентів напряму «Гірництво» та реалізації принципів гірничої освіти програма ННВЦ узгоджувалась на науково-технічній нараді при технічному директорові ДХК «Павлоградвугілля».

Досвідченими фахівцями гірничої справи шахти «Павлоградська» проводяться відкриті лекційні заняття з питань перспектив розвитку допоміжного транспорту на шахтах Західного Донбасу.

З метою залучення перспективних студентів до вирішення проблем шахт Західного Донбасу на кафедрі були узгоджені теми реальних курсових та дипломних проектів для студентів технікуму і гірничого факультету НГУ та призначені консультанти від шахти.

По результатах захисту дипломних проектів Державна екзаменаційна комісія технікуму разом зі спеціалістами шахти відібрали 5 перспективних випускників технікуму для подальшого їх навчання в НГУ (скорочений термін навчання) за контрактом.

Для вирішення транспортно-технологічних питань шахти «Павлоградська» на кафедрі було сформовано творчий колектив студентів гірничого факультету, які на стадії курсового проектування детально розглядали проблеми розкриття, підготовки і розробки запасів. Теоретичні розробки студентів обговорювались в шахтоуправлінні та згідно з планом роботи ННВЦ стали складовою комплексного дипломного проекту. У спеціальних розділах дипломних проектів детально розглянуто альтернативні варіанти з удосконалення транспортних систем шахт регіону, проблеми управління основними і допоміжними вантажопотоками шахти, доставки на робочі місця людей, матеріалів і обладнання.

Захист комплексного дипломного проекту відбувся на шахті «Павлоградська» за участю інженерно-технічних працівників ДХК «Павлоградвугілля». Усі дипломанти працевлаштовані на шахтах регіону.

З метою використання виробничої бази шахти, для підготовки гірничих інженерів на шахті «Павлоградська», під керівництвом викладачів кафедри ТСТ щорічно проходять навчально-виробничу практику до 30 студентів другого курсу гірничого факультету. Згідно з програмою практики вони освоюють професію і отримують посвідчення гірничого робітника підземного.

Студентам четвертого курсу, які після закінчення технікуму були направлені шахтою для навчання в НГУ, в умовах виробничої практики представляється нагода освоїти посади гірничого майстра ділянок внутрішньошахтного транспорту, вентиляції та техніки безпеки.

Реалізація подібних заходів щодо підготовки інженерних кадрів для галузі сприяє створенню системи спадкоємності всіх ступенів та рівнів освіти, умов для всебічного розвитку особи, престижу шахтарської професії.

Для розширення співпраці Національного гірничого університету з ДХК «Павлоградвугілля» кафедрою транспортних систем і технологій на підставі наукових досліджень розроблено технічне завдання на проведення комплексу науково-технічних досліджень по обґрунтуванню експлуатаційних параметрів надгрунтової дороги нового технічного рівня ДКНП-1,6 та оптимізації шахтних вантажопотоків. За результатами досліджень ініціаторами програми ННВЦ від технікуму і кафедри ТСТ було захищено дві кандидатські дисертації за спеціальністю 05.15.02 – підземна розробка корисних копалин та розроблені і передані ДХК «Павлоградвугілля» вихідні дані на проектування енергозберігаючих транспортно-технологічних схем комбайнового проведення підготовчих виробок з використанням надгрунтових канатних доріг нового покоління в якості єдиного транспортного засобу. Разом із студентами та представниками шахти отримано близько 20 патентів України на винаходи та опубліковано більше тридцяти наукових статей.

З урахуванням досвіду викладання в НГУ дисципліни «Логістика будівництва транспортних систем гірничих підприємств» та шахт Західного Донбасу по впровадженню оперативної системи пакетно-контейнерної доставки допоміжних матеріалів і обладнання від постачальника до шахтних вибоїв були підготовлені матеріали і включені в навчальний посібник «Транспортно-складська логістика гірничих підприємств».

Результати вищевикладеного дозволили констатувати, що дала творча діяльність ННВЦ «НГУ – шахта «Павлоградська» кожному суб'єкту:

– Павлоградському технікуму НГУ – впровадження ступеневої системи освіти «технікум – шахта – НГУ» сприяло підвищенню успішності студентів старших курсів та конкурсу серед абітурієнтів;

– Національному гірничому університету – підтвердила рейтинг елітного навчального закладу, здібного професійно вирішувати проблеми підготовки фахівців напряму «Гірництво»;

– Шахті «Павлоградська» – дала змогу оперативно прогнозувати схему ротації кадрів.

Л.Б. Шумельчик

(Національний гірничий університет)

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Актуальність даного дослідження обумовлена нагальною потребою підвищення якості вищої освіти, конкурентоздатності нашої держави у контексті входження України до єдиного освітнього європейського простору. Основним завданням є дослідження наукових засад забезпечення управління якістю вищої освіти у вищих навчальних закладах України і розробка методики оцінювання якості освіти на основі застосування стандартів ISO 9001.

Як відомо, нації конкурують і заявляють про себе в світі не лише матеріальним виробництвом, а й якістю освіти та технологіями. Це свідчить про формування суспільства, заснованого на знаннях, в якому вони набувають значення головного фактора економічного розвитку. Це правомірно, оскільки ефективна і якісна освіта є фактично колективним інтелектуальним компонентом, запорукою духовно-професійного употужнення людності, вектором їх конкурентоспроможної здатності. [1] Відтак, забезпечення якості вищої освіти при цьому є однією з необхідних умов.

Одним з найефективніших методів досягнення цієї мети є використання ідеології загального управління якістю (TQM) та заснованих на ній міжнародних стандартів ISO серії 9001 версії 2008 року у галузі освіти. Майже 5000 навчальних закладів у всьому світі впровадили і сертифікували відповідні системи управління якістю (СУЯ).

Україна ставить за мету інтеграцію до світової та європейської економічної системи. Для цього вона повинна мати систему вищої освіти, сумісну з